

Dosarul nr. Ira-1818/2021
1-19144372-01-Ira-16082021

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Timofti Vladimir

Judecători - Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău – Devder Djulieta prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Șpak Artur xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 09.09.2019 -13.11.2020;

2. Instanța de apel: 07.12.2020-08.06.2021;

3. Instanța de recurs: 16.08.2021-01.02.2022.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 noiembrie 2020, Șpak Artur a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și încetat procesul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

1.2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Șpak Artur în perioada de timp de pe 18.01.2018 și până la pornirea procesului penal, urmărind scopul neexecutării intenționate ori eschivării de la executarea hotărârii instanței de judecată, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și admițându-le în mod conștient, acționând cu intenție directă, cunoscând despre faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 13.12.2011 a fost dispusă încasarea de la Șpak Artur a datoriei în sumă de 61042, 75 euro și 8000 lei în beneficiul lui Coșpormac Vladislav, precum și despre faptul că prin hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției, prevăzute de art. 318 Cod contravențional, nu a executat hotărârea instanței de judecată, refuzând să achite suma dispusă spre încasare.

Acțiunile lui Șpak Artur au fost încadrate în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, și anume, neexecutarea hotărârii instanței de judecată-neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

2. Sentința menționată a fost atacată, cu apel de către avocatul Tatarciuc Ghenadie în interesele inculpatului Șpak Artur, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea

sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care a-l achita pe Șpak Artur.

2.1 În motivarea apelului apărarea a invocat că, în cadrul cauzei penale, de fapt s-a constatat cu certitudine faptul unei obligații pecuniare, de executare a unui act judecătoresc de încasare de bani.

Potrivit art. 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale (Roma, 4.XI.1950), nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală. Art.320 Cod penal, prevede pedeapsa privativa de libertate (2 ani de închisoare). Șpak Artur nu este în măsura să execute integral o obligație contractuală, dar achită în măsura posibilităților cât poate ca să nu pericliteze interesul superior al copiilor.

Astfel, a susținut apărarea că, potrivit înscrisurile anexate la materialele cauzei se demonstrează că, în scopul executării titlului de executare, Șpak Artur a achitat cel puțin următoarele plăți: la 06.12.2016 - 1000 lei, la 22.06.2017 - 2700 lei, la 05.05.2018 - 1250 lei, la 21.05.2018 - 130 lei, la 16.04.2019- 1060 lei, la 02.07.2019500 lei, la 07.08.2019-990 lei, la 05.12.2019-500 lei, la 30.01.2020-400 lei, însă, instanța nu a dat vreo apreciere acestor înscrisuri.

A menționat avocatul că, prin declarațiile martorului Stoian Grigore (executor judecătoresc), se demonstrează că, Șpak Artur se prezintă la solicitare în fața executorului judecătoresc și este nașul de cununie al lui Coșpormac Vladislav. Șpak Artur, a propus creditorului Coșpormac Vladislav conciliere, dar ultimul a refuzat. Coșpormac a recunoscut față de executorul judecătoresc că de fapt datoria reală este mult mai mica decât cea prevăzută de titlul de executare. Șpak Artur a propus să-i achite suma reală existentă, dar creditorul, sfătuind-se cu cineva a refuzat, invocând că mai are careva probleme pe care trebuie să le închidă.

A mai indicat apărarea că, motivul neexecutării integrale este faptul că, o perioadă de timp Șpak Artur nu a fost angajat în câmpul muncii, iar pe perioada cât a fost angajat, salariul de conducător auto, abia că-i ajungea să întrețină copiii, or, are la întreținere trei copii minori și o studentă, iar interesul major al copiilor este primordial, fiind inadmisibilă cauzarea de suferințe fizice și psihice copiilor, iar prin sentința contestată s-a neglijat acest principiu.

3. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021 a fost admis apelul avocatului Tatarciuc Ghenadie în interesele inculpatului Șpak Artur, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, pe motiv că, există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

3.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile părților date în ședința de judecată și probele administrate, a constatat că, prima instanță greșit a conchis că, inculpatul Șpak Artur se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și a încetat procesul penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza

art. 320 alin. (1) Codul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și anume pe motiv că a intervenit termenul de prescripție.

Colegiul Penal reținând aprecierile instanței de fond cu referire la ansamblul probelor administrate în vederea probării vinovăției inculpatului Șpak Artur în comiterea infracțiunii incriminate, a constatat faptul că, instanța de fond pe de o parte în partea descriptivă a sentinței constată faptul săvârșit de către de inculpatul Șpac Artur și îl recunoaște vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin.(1) Cod penal și admitând solicitarea acuzatorului de stat privind încetarea procesului penal din motivul intervenirii termenului de prescripție tragerii la răspundere penală în temeiul art.60 Cod penal, iar pe de altă parte în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală încetează procesul penal în privința lui Șpac Artur pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală. O astfel de abordare, instanța de apel a considerat-o total eronată, or, partea descriptivă a sentinței se contrazice cu dispozitivul acesteia.

Instanța de apel, apreciind probatoriul administrat la materialele cauzei penale în conformitate cu criteriile reglementate la art. 101 alin. (1) Cod procedură penală, a constatat că, la caz, acuzatorul de stat nu a administrat probe suficiente, care apreciate din punct de vedere al coroborării lor, să demonstreze că inculpatul Șpak Artur, știind că în privința sa este emisă o încheiere a instanței de judecată cu privire la încasarea sumei de 61042,75 euro în monedă națională conform cursului valutar la momentul executării hotărârii și 8000 lei în contul lui Coșpormac Vladislav, a încălcat hotărârea instanței de judecată și în mod intenționat, chiar după aplicarea sancțiunii contravenționale pentru neexecutarea intenționată a hotărârii menționate, a continuat neexecutarea hotărârii. Or, prin probele administrate de către acuzatorul de stat s-a reținut că: prin titlul executoriu nr. 2-1424/11 din 03.12.2011 emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău s-a dispus încasarea de la Șpak Artur în contul lui Coșpormac Vladislav a sumei de 61042,75 euro, în monedă națională conform cursului valutar la momentul executării hotărârii și 8000 lei (f.d.10).

Potrivit hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, Șpak Artur a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i stabilită pedeapsa contravențională sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale, echivalentul a 2500 lei (f.d. 40-42), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21.03.2018, în baza căreia la data de 05.05.2018 Șpak Artur a achitat suma de 1250 lei (f.d. 167) jumătate din amenda stabilită prin procesul contravențional.

La data de 15 iulie 2019 executorul judecătoresc s-a adresat organelor de urmărire penală pentru tragerea la răspundere penală a cet. Șpak Artur, care fiind debitor în procedura de executare silită, se eschivează de la executarea hotărârii de judecată nr. 2-1424/11 din 13.12.2011 emisă de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău prin care s-a dispus încasarea de la Șpak Artur în beneficiul lui Coșpormac Vladislav datoria în mărime de 61 042,75 euro și 8000 lei, după ce la data de 18.01.2018 prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, Șpak Artur a fost sancționat pentru neexecutarea hotărârii de judecată, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională în temeiul art. 318

alin. (1) Cod Contravențional sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale, ce constituie 2500 lei.

Instanța de apel a reținut că, în motivarea sesizării înaintate organelor de drept, executorul judecătoresc invocă că, în perioada anilor în privința debitorului au fost întreprinse un șir de acțiuni, inclusiv și scoaterea la vânzare a cotei părți din bunul imobil ap. 9 din str. Cuza Vodă, 26/1, mun. Chișinău și din ap. nr. 58 din str. Studenților, 11/2, mun. Chișinău, ce-i aparține lui Șpak Artur, cu ulterioara transmitere în proprietatea creditorului, dar care potrivit procesului-verbal de vânzare la licitație publică din 28.11.2014, nu au fost posibile de vândut pe motiv că, la licitația publică de vânzare a bunului imobil nu s-a înregistrat nici o cerere de participare (f.d.33).

Astfel, instanța de apel a reținut că, executorul judecătoresc nu a indicat ce acțiuni anume a întreprins după data de 18.01.2018, pentru executarea titlului executoriu, or, acesta a indicat că, în perioada anilor în privința debitorului au fost întreprinse un șir de acțiuni, dar nu a indicat care anume perioadă, iar acțiunile indicate datează cu 28.11.2014, până la emiterea hotărârii pe dosarul contravențional.

Pentru demonstrarea laturii obiective a acestei modalități de comitere a infracțiunii, acuzatorul de stat urma să prezinte probe care să demonstreze „dincolo de orice dubiu rezonabil” că inculpatul a avut anumite active patrimoniale care i-ar fi permis să execute documentul executoriu, adică să stingă, cel puțin parțial datoria și că, în pofida acestui fapt, ultimul nu a executat intenționat hotărârea instanței de judecată. Or, din conținutul mijloacelor de probă administrate de acuzatorul de stat rezultă că: - prin răspunsul parvenit de la „Registru” SA din 25.06.2012, răspunsul parvenit de la registratorul independent „Solidaritate” din 25.06.2012, prin răspunsul SA „Registru-F” în adresa executorului judecătoresc Grigore Stoian, se atestă că în registrele deținătorilor de valori mobiliare nu este înregistrat Șpak Artur (f.d. 16-17); prin răspunsul parvenit de la BC „Unibank” SA în adresa judecătorului judecătoresc Grigore Stoian, rezultă că Șpak Artur nu dispune de conturi bancare deschise în BC „Unibank” SA (f.d.18); prin răspunsul parvenit de la BC „Mobias Banca” din 25.06.2012 în adresa executorului judecătoresc Grigore Stoian, rezultă că, titularul Șpak Artur nu deține conturi deschise în BC „MobiasBanca- Groupe Societe Generale” SA (f.d. 19).

În acest context, instanța de apel a apreciat că, probele administrate la dosar nu demonstrează că executorul judecătoresc, ar fi stabilit că după data de 18.01.2018 (momentul tragerii la răspundere contravențională) inculpatul Șpak Artur ar fi avut posibilitatea de a executa documentul executoriu și nu a realizat intenționat acest lucru, deoarece la cauza penală nu sunt administrate careva probe care să demonstreze că după data de 18.01.2018 situația financiară a debitorului s-ar fi îmbunătățit și că acesta ar fi obținut posibilitatea de a executa documentul executoriu, dar în pofida acestui fapt el nu a făcut-o.

Totodată, la cauza penală nu au fost administrate careva probe care să demonstreze dacă executorul judecătoresc sau acuzatorul de stat au verificat dacă acesta ar fi avut posibilitatea reală de a executa documentul executoriu după data de 18.01.2018, ba din contra potrivit bonurilor de plată anexate la materialele cauzei, în scopul executării titlului de executare, Șpak Artur a transferat bani pe contul

executorului judecătoresc în procedura de executare nr. 176-379/12, următoarele plăți: la 06.12.2016 - 1000 lei (f.d. 70), la 22.06.2017 - 2700 lei (f.d. 69), la 21.05.2018 - 130 lei (f.d. 68), la 16.04.2019-1060 lei (f.d. 67), la 02.07.2019-500 lei (f.d. 66), la 07.08.2019-990 lei (f.d. 65), la 05.12.2019-500 lei (f.d. 165), la 30.01.2020-400 lei (f.d. 164).

Instanța de apel a reținut că, la dosar nu au fost prezentate probe care să permită instanței de judecată să combată „dubiul rezonabil” ce apare în speță și anume că, neexecutarea s-a datorat situației financiare precare a debitorului și a familiei sale, dar nu nedorința intenționată a acestuia de a executa documentul executoriu.

Astfel, învinuirea imputată inculpatului în rechizitoriu constituie faptele inculpatului privind neexecutarea hotărârii judecătorești în baza cărora acesta anterior a fost sancționat contravențional. Or, din conținutul rechizitoriului se constată, că fapta infracțiunii, indicată în rechizitoriu nu cuprinde o perioadă concretă, diferită de împrejurările constatate în procesul contravențional, asupra cărora Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a expus la 18.01.2018 printr-o hotărâre, care la moment este în vigoare, conform căreia Șpak Artur a fost sancționat în baza art.318 Cod contravențional la amendă în mărime de 50 unități convenționale.

Mai mult, în actul de învinuire nu au fost descrise acțiunile inculpatului privind neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată după finalizarea procesului contravențional și sancționarea definitivă a inculpatului în baza art.318 Cod contravențional, acuzatorul de stat nu a indicat ce acțiuni a întreprins inculpatul sau a refuzat să întreprindă pentru a putea efectiv să-i incrimineze învinuirea în baza art.320 alin.(1) Cod penal, ba din contra, inculpatul Șpak Artur, în măsura posibilităților, a întreprins măsuri de achita această sumă (f.d. 160-166).

În acest context, instanța de apel a reținut că, principiul de drept „non bis in idem” interzice, practic, reluarea procedurilor penale ce au fost închise printr-o hotărâre judecătorească definitivă, iar de către acuzare nu a fost prezentat careva probe care ar confirma că după sancționarea lui Șpac Artur în baza art.318 Cod contravențional prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, executorul judecătoresc, în procedura căruia se află documentul executoriu respectiv a întreprins careva măsuri de executare. Or, din probele materiale prezentate de acuzare, după această sancționare contravențională, nu rezultă că executorul judecătoresc la care s-a aflat spre executate actul judecătoresc, a întreprins careva măsuri de asigurare, reglementate de art.63, 67, 72-74 Cod de executare, în vederea executării acestuia, încât la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere pentru neexecutarea intenționată de la executarea hotărârii care era obligată a o executa, astfel nu a fost probată pe perioada de la 18 ianuarie 2018 până la 03 septembrie 2019, inacțiunea inculpatului de neexecutare a hotărârii instanței de judecată.

În acest context, s-au reținut prevederile pct.86 și 87 din Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 11.06.2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.320 Cod penal din 18.04.2002, în redacția Legii nr.173 din 09.07.2010, potrivit căreia s-a notat că, după aplicarea primei sancțiuni contravenționale, autoritățile urmează să consemneze un nou termen pentru executarea

obligăției, astfel încât, la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere.

Instanța de apel a indicat că, circumstanțele enunțate denotă că, de la 18.01.2018 (data când hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru de sancționare contravențională a devenit definitivă) până la data când Șpak Artur a fost pus sub învinuire la 03.09.2019, de către executorul judecătoresc, contrar pct. 87 al Hotărârii Curții Constituționale nr.13 din 11.06.2013, nu a fost întreprinsă nici o măsură nouă pentru punerea în executare silită a actului judecătoresc, limitându-se doar la întocmirea unei sesizări în adresa organului de urmărire penală la data de 15.07.2019.

Inculpatul nu a fost citat la executor sau somat repetat să execute hotărârea, executorul nu s-a deplasat la domiciliu sau la locul de muncă al acestuia în vederea acordării unui nou termen pentru executarea hotărârii, nu i-au fost aplicate alte interdicții legale (de ex: sechestru pe bunuri), nu s-a solicitat instanței anunțarea în căutare sau aplicarea interdicției, părăsirii frontierei.

Astfel, instanța de apel a conchis că, nu au fost probate în ce concret au constat inacțiunile de rea-credință ale lui Șpak Artur de la executarea hotărârii instanței de judecată.

Pe de altă parte, Colegiul penal a reținut că, nu s-a stabilit nici intenția inculpatului de a se eschiva de la executarea hotărârii, or, nu s-a stabilit că inculpatul are venituri și cu rea-credință se eschivează de la onorarea obligațiilor.

Mai mult, din materialele cauzei s-a stabilit că inculpatul nu are loc de muncă, nu dispune de avere, are patru copii, dintre care doi minori și un student, astfel este în imposibilitate de a-și onora obligațiunile.

În conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă: există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În conformitate cu art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Pe cale de consecință, instanța a constatat că, urmează a fi încetat procesul penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

4. Decizia instanței de apel este atacată, cu recurs ordinar de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău – Devder Djulieta care indicând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

4.1 În motivarea recursului acuzarea indică:

- sunt eronate constatările colegiului penal privind lipsa probelor care să demonstreze vina inculpatului Șpak Artur, or invocând lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor componente de infracțiune prevăzută de art.320 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a reținut inocența inculpatului, deși acțiunile făptașului reieșind din

probatoriul administrat legal de către organul de urmărire penală și ulterior cercetat în ambele instanțe de judecată, denotă că inculpatul intenționat nu a executat hotărârea instanței de judecată, după aplicarea sancțiunii contravenționale;

- temeiul-premisă, pentru declanșarea urmăririi penale în privința lui Șpak Artur a constituit faptul că dânsul cunoscând că a fost sancționat contravențional în baza art. 318 Cod contravențional, pentru neexecutarea titlului executoriu nr.2-1424/2011 din 03.12.2011, s-a eschivat în continuare de la executarea hotărârii instanței de judecată;

- din suportul probatoriu administrat la caz, se constată circumstanțe importante ce indică că, inculpatul Șpak Artur a cunoscut despre hotărârile instanței de judecată ce urma să le execute, titlul executoriu nr.2-1424/2011 din 03.11.2011 și hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, prin care a fost sancționat contravențional, or inculpatul a fost înștiințat legal despre necesitatea executării actelor menționate, însă contrar obligațiilor asumate intenționat a continuat să se eschiveze de la executarea hotărârii instanței de judecată;

- analizând probele administrate de către organul de urmărire penală și ulterior cercetate în ambele instanțe de judecată se constată că, Șpak Artur a acționat cu intenție directă, or dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, intenționat nu a executat, hotărârea instanței de judecată;

- din cele enunțate se conturează și latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal, care se caracterizează prin intenție directă a eschivării voluntare (conștiente) și refuzului expres al inculpatului Șpak Artur de la executarea hotărârii judecătorești;

- contrar celor reținute de către colegiul penal, acuzarea remarcă că, pe parcursul procedurilor, inculpatul nu a intervenit către executorul judecătoresc în persoana lui Grigore Stoian, în vederea reșalonării /restructurării obligațiilor financiare, ba dimpotrivă Șpak Artur manifestând recalcitrantă (încăpățănare) și indolentă (nepăsare), a refuzat tacit de la executarea documentului executoriu, acțiuni care în sine denotă eschivarea inculpatului de la executarea hotărârii judecătorești;

- instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a analizat în deplină măsură componența elementelor constitutive a faptelor prejudiciabile imputate inculpatului Șpak Artur, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanțe și conținutul real al probelor și faptelor, ignorarea unor astfel de aspecte evidente au avut drept consecință pronunțarea de către prima instanță și cea de apel a unor concluzii premature -privind încetarea procesului penal, conform prevederilor art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, în legătură cu faptul că s-au stabilit circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penal, soluții care nu pot fi menținute.

5. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și a sentinței, din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen în conformitate cu art.422 Cod de procedură penală.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și cu dispunerea achitării persoanei.

În sensul normei enunțate este de înțeles, că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, cu dispunerea achitării inculpatului, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri nefondate de către instanța de apel. Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în preîntâmpinarea și înlăturarea erorilor în domeniul justiției, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator al erorilor de drept admise de instanțele ierarhic inferioare.

La caz, din textul recursului ordinar declarat se constată că, titularul dreptului de recurs, își întemeiază cererea, pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, criticând soluția adoptată de către instanța de apel de încetare a procesului penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, solicitând dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând că, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii adoptate.

La caz, reieșind din materialele cauzei penale supuse judecării, instanța de recurs reține că, Șpak Artur este învinuit de către organul de urmărire penală de faptul că: *în perioada de timp de pe 18.01.2018 și până la pornirea procesului penal, urmărind scopul neexecutării intenționate ori eschivării de la executarea hotărârii instanței de judecată, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și admitându-le în mod conștient, acționând cu intenție directă, cunoscând despre faptul că, prin Hotărîrea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 13.12.2011 a fost dispusă încasarea de la Șpak Artur a datoriei în suma de 61.042, 75 euro si 8000 lei in beneficiul lui Coșpormac Vladislav, precum și despre faptul că prin Hotărîrea Judecătorei mun. Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției, prevăzute de art.318 din Codul contravențional, nu a executat hotărârea instanței de judecata, refuzând sa achite suma dispusa spre încasare.*

Prin acțiunile sale Șpak Artur este învinuit că, a comis infracțiunea prevăzută de art.320 alin. (1) Cod penal, *adică neexecutarea intenționată a hotărârii instanței de judecată, comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.*

Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 13 noiembrie 2020, Șpak Artur a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și încetat procesul penal, pe motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

Împotriva sentinței, a declarat apel avocatul Tatarciuc Ghenadie în interesele inculpatului, criticând soluția primei instanțe sub aspectul netemeinicii, optând pentru achitarea lui Șpak Artur.

Urmare a contestării sentinței de către partea apărării, instanța de apel rejudecând cauza a admis apelul, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a încetat procesul penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, pe motiv că, există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Astfel, la adoptarea soluției instanța de apel a considerat că, prima instanță greșit a conchis că, inculpatul Șpak Artur se face vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal și a încetat procesul penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Codul penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și anume pe motiv că a intervenit termenul de prescripție.

Instanța de apel, judecând cauza în urma cercetării judecătorești invocând raționamentele stipulate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 13 din 11.06.2013, a reținut că, tragerea la răspundere contravențională a lui Șpak Artur, prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, nu ar constitui un impediment în urmărirea penala și eventuala tragere la răspundere penala a inculpatului Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, în cazul demonstrării faptei prejudiciabile, care întrunește semnele componentei de infracțiune date.

La fel, instanța de apel în concluziile sale, a consemnat că, probele administrate la dosar nu demonstrează că executorul judecătoresc, ar fi stabilit ca după data de 18.01.2018 (momentul tragerii la răspundere contravențională) inculpatul Șpak Artur ar fi avut posibilitatea de a executa documentul executoriu și nu a realizat intenționat acest lucru, or la cauza penală, lipsesc probe care sa demonstreze că după data de 18.01.2018, situația financiară a debitorului s-ar fi îmbunătățit și că acesta ar fi obținut posibilitatea de a executa documentul executoriu, dar în pofida acestui fapt el nu a făcut-o.

Mai mult, instanța de apel a constatat că, nu s-a demonstrat latura obiectivă a infracțiunii, devreme ce în acțiunile inculpatului lipsește intenția de a comite această infracțiune.

În concluziile sale, instanța de apel, reținând lipsa probelor în vederea probării vinovăției inculpatului Șpak Artur în comiterea infracțiunii incriminate, a constatat faptul că, pe de o parte în partea descriptivă a deciziei constată faptul lipsei laturii obiective în acțiunile inculpatului Șpac Artur, iar pe de altă parte în baza art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală încetează procesul penal în privința lui Șpac Artur pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală. O astfel de abordare, instanța de recurs o consideră total nefondată, or, partea descriptivă a deciziei se contrazice cu dispozitivul acesteia.

Analizând hotărârea judecătorească atacată, prin prisma temeiului de recurs invocat, în raport cu circumstanțele cauzei, stabilite în prezenta speță, Colegiul penal constată că, sunt eronate concluziile instanței de apel, de încetare a procesul penal pornit în privința lui Șpak Artur în baza art. 320 alin. (1) Codul penal pe motiv că, există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Colegiul penal consideră, că instanța de apel, pronunțând în privința lui Șpak Artur a decizie de încetarea a procesului penal, n-a dat deplină eficiență prevederilor art.8, art. 384 alin. (3), 394 alin. (4), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Prin urmare, instanța de recurs ține să specifice că, Colegiul penal lărgit va acționa conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, potrivit căroră judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și să dispună achitarea persoanei din motiv că, fapta lui Șpak Artur nu întrunește elementele infracțiunii.

Contrar raționamentelor expuse de instanța de apel în hotărârea adoptată, Colegiul penal lărgit reține că, în cauza deferită judecății, din probatoriul administrat și cercetat se constată că partea acuzării n-a prezentat probe care să demonstreze că fapta lui Șpak Artur întrunește elementele infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.320 Cod penal.

Inculpatul Șpak Artur a pledat nevinovat, declarând că recunoaște suma datorată și că nu se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată, însă din condiții independente de voința lui, a lipsei de mijloace bănești și posibilitatea de a se angaja, n-a putut executa hotărârea.

Din materialele cauzei rezultă că: prin titlului executoriu nr. 2-1424/11 din 03.12.2011 emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău s-a dispus încasarea de la Șpak Artur în contul lui Coșpormac Vladislav a sumei de 61042,75 euro, în monedă națională conform cursului valutar la momentul executării hotărârii și 8000 lei.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18.01.2018, Șpak Artur a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional, fiindu-i stabilită pedeapsa contravențională sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale, echivalentul a 2500 lei, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21.03.2018, în baza căreia la data de 05.05.2018 Șpak Artur a achitat suma de 1250 lei jumătate din amenda stabilită prin procesul contravențional.

La data de 15 iulie 2019 executorul judecătoresc s-a adresat cu o sesizare organelor de urmărire penală pentru tragerea la răspundere penală a cet. Șpak Artur, care se eschivează de la executarea hotărârii de judecată nr. 2-1424/11 din 13.12.2011 emisă de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău prin care s-a dispus încasarea de la Șpak Artur în beneficiul lui Coșpormac Vladislav datoria în mărime de 61 042,75 euro și 8000 lei, după ce la data de 18.01.2018 prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul

Centru, Șpak Artur în baza art. 318 alin. (1) Cod Contravențional a fost sancționat pentru neexecutarea hotărârii de judecată.

Potrivit sesizării înaintate organelor de drept, executorul judecătoresc invocă că, în perioada anilor în privința debitorului au fost întreprinse un șir de acțiuni, inclusiv și scoaterea la vânzare a cotei părți din bunul imobil, ce-i aparține lui Șpak Artur, cu ulterioara transmitere în proprietatea creditorului, dar care potrivit procesului-verbal de vânzare la licitație publică din 28.11.2014, nu au fost posibile de vândut pe motiv că, la licitația publică de vânzare a bunului imobil nu s-a înregistrat nici o cerere de participare (f.d.33).

Astfel, Colegiul constată că, executorul judecătoresc nu a indicat ce acțiuni anume a întreprins după data de 18.01.2018, pentru executarea titlului executoriu, or, acesta a indicat că, în perioada anilor în privința debitorului au fost întreprinse un șir de acțiuni, dar nu a indicat care anume perioadă, iar acțiunile indicate datează cu 28.11.2014, până la emiterea hotărârii pe dosarul contravențional.

Colegiul penal lărgit reține că, Șpak Artur este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.320 alin.(1) Cod penal, infracțiunea se exprimă în neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

Potrivit doctrinei penale *latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.320 Cod penal constă în fapta prejudiciabilă exprimată în inacțiunea de neexecutare sau eschivare de la executarea hotărârii de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale.

Componenta de infracțiune reglementată art. 320 alin. (1) Cod penal, Colegiul Penal reține că, aceasta include noțiunea de „neexecutare intenționată”. Sintagma respectivă nu presupune o simplă neexecutare, ci o neexecutare voită, adică o neexecutare admisă de un debitor, care avea posibilitatea de a executa și în pofida acestui fapt nu a făcut-o. Această idee reiese din necesitatea stabilirii celor două elemente distinctive ale intenției, elementul intelectual (înțelegerea faptului că poate executa și perceperea caracterului prejudiciabil al neexecutării) și elementul volitiv (dorința de a nu executa în pofida posibilității de a o face).

Totodată, Colegiul reține că, un element obligatoriu pentru existența respectivei componente de infracțiune este comiterea faptei infracționale după aplicarea sancțiunii contravenționale, aceasta fiind condiție obligatorie pentru ca persoana să fie pasibilă răspunderii penale conform art.320 alin.(1) Cod penal.

În acest sens, urmează a se reține prevederile art. 86 și 87 din Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 11.06.2013 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art. 320 Cod penal din 18.04.2002, în redacția Legii nr.173 din 09.07.2010, potrivit căreia s-a notat că, *„după aplicarea primei sancțiuni contravenționale, autoritățile urmează să consemneze un nou termen pentru executarea obligației, astfel încât, la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere. Analizând prevederile art. 318 din Codul contravențional și art. 320 din Codul penal, Curtea acceptă că ambele sancțiuni pot surveni pentru neexecutarea aceleiași hotărâri judecătorești”*.

Totodată, Curtea Europeană a specificat că articolul 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană interzice sancționarea repetată a aceleiași persoane pentru același comportament și nu exclude sancționarea succesivă, întemeiată pe comportamente manifestate la diverse reprize, chiar dacă acestea prezintă în substanță un caracter similar sau identic (decizia Smolickis s. Letonia și decizia Raninen vs. Finlanda, din 7 martie 1996).

În acest sens, Colegiul penal lărgit remarcă că, potrivit materialelor cauzei nu se atestă că executorul judecătoresc, după data de 18.01.2018, momentul tragerii la răspundere contravențională a inculpatului Șpak Artur ar fi stabilit un nou termen pentru executarea documentului executoriu și că inculpatul ar fi avut posibilitatea de a executa documentul executoriu și nu a realizat intenționat acest lucru, deoarece la cauza penală nu sunt administrate careva probe care să demonstreze că după data de 18.01.2018 situația financiară a debitorului s-ar fi îmbunătățit și că acesta ar fi obținut posibilitatea de a executa documentul executoriu, dar în pofida acestui fapt el nu a făcut-o.

Din probele materiale prezentate de acuzare, după această sancționare contravențională, nu rezultă că executorul judecătoresc la care s-a aflat spre executate actul judecătoresc, a întreprins careva măsuri de asigurare, reglementate de art. 63, 67, 72-74 Cod de executare, în vederea executării acestuia, încât la expirarea acestui nou termen, persoana să poată fi din nou trasă la răspundere pentru neexecutarea intenționată sau eschivare de la executarea hotărârii care era obligată a o executa, astfel nu a fost probată pe perioada de după 18.01.2018, inacțiunea inculpatului de neexecutare sau eschivare de la executarea hotărârii instanței de judecată.

Aici ține de menționat faptul, că răspunderea penală survine doar după sancționarea contravențională și perioadele trebuie să fie distincte, cu întreprinderea unor acțiuni de executare efective din partea executorului judecătoresc, ceia ce în cazul dat nu s-a realizat.

Prin urmare, instanța de recurs ține să specifice că, aceste fapte n-au fost stabilite nici de executorul judecătoresc, nici de organul de urmărire penală și nici de procuror, precum nici de instanța de fond.

Din descrierea faptelor rezultă, că executorul judecătoresc n-a întreprins absolut nici o acțiune în procedura de executare, care să probeze elementele infracțiunii prevăzute la alin.(1) art. 320 Cod penal după sancțiunea contravențională, astfel nu s-a demonstrat latura obiectivă a infracțiunii încriminate inculpatului Șpak Artur de a nu executa sau de a se eschiva de la executarea documentului executoriu.

Pretinsa neexecutare intenționată și eschivare de la executarea hotărârii judecătorești nu se confirmă prin careva probe pertinente, concludente, utile, veridice, fiind doar o presupunere a executorului judecătoresc și organului de urmărire penală.

Deci, prin coroborarea probelor date, Colegiul penal constată lipsa neexecutării intenționate sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată astfel lipsind în acțiunile inculpatului elementele componente ale infracțiunii și învinuirea adusă lui Șpak Artur nu este bazată pe probe directe ce ar confirma vinovăția acestuia.

Astfel, inculpatul nu poate răspunde pentru omisiunile executorului, care nu a întreprins măsuri necesare și legale posibile pentru executarea titlului executoriu privind încasarea datoriei.

În concluzie, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel prin care în privința lui Șpak Artur a fost încetat procesul penal nu poate fi menținută deoarece motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, astfel urmând a fi pronunțată o nouă hotărâre în speță în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, prin care Șpak Artur urmează a fi achitat de învinuirea adusă în baza art. 320 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, în conformitate cu prevederile art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Chișinău – Devder Djulieta, în cauza penală privindu-l pe *Șpak Artur xxxxx*, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021 și sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13 noiembrie 2020 și dispune achitarea lui *Șpak Artur xxxxx* de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320 alin. (1) Cod penal pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 17 martie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie